

Gaudete et Exsultate

Dij, 24/05/2018 per El Bon Pastor

[El Bon Pastor](#)

Acaba de sortir l'Exhortació apostòlica del Papa Francesc Gaudete et Exsultate. És un text espiritual, que es mou en el terreny de l'espiritualitat cristiana. Empeltat de saviesa ignasiana i de vivències interiors pròpies de l'autor, el text destil·la un coneixement profund de l'esperit humà i mostra els ressorts articulats de la pregària i de la contemplació sovintejades. El Papa ens deixa entreveure, amb paraules concretes i suggestives, la seva vida interior, la d'un deixeble de Jesús que de sempre ha emprès el camí de la santedat.

Ser sant no és una aspiració "bonista", un atavisme que a alguns els podria fer recordar altres temps. Ben al contrari, la crida a la santedat és fonamental, ja des del llibre del Levític, el primer de l'Escriptura on la santedat de Déu esdevé força originant, model i impuls per a la santedat de la persona humana: «Sigueu sants, perquè jo soc sant» (11,45). Que Déu sigui sant, no és un obstacle per a la nostra santedat. Cert que Déu és «l'únic sant» (Apocalipsi 15,4), però a l'ésser humà li ha estat concedit de ser imatge de Déu i, per tant, de caminar vers la santedat que li és oferta. Aquest camí s'identifica amb el de la felicitat, i el Papa ho recorda amb un breu comentari a cadascuna de les vuit benaurances (vegeu Mateu 5,3-10). En el n. 64 diu: «La paraula "feliç" o "benaurat" és sinònim de "sant", perquè expressa que la persona fidel a Déu i que viu la seva Paraula arriba, donant-se ell mateix, la veritable benaurança». Naturalment, es tracta d'una felicitat que no és evident ni banal, que no es fonamenta en una recerca de la pròpia satisfacció, sinó en una opció evangèlica: la d'anar contracorrent, la de no emmotllar-se als criteris del món. ¿Es pot parlar d'una revolució de la santedat? Certament. Se n'ha de parlar amb determinació perquè el qui segueix l'Evangeli i fa un camí que l'atansa al Déu Sant, converteix la seva vida en una alternativa a les maneres de fer habituals. Els sants mai no han estat persones políticament correctes! Només cal pensar en els «folls de Crist» de l'Església russa, persones que han travessat llargs camins conversió i han acabat irradiant llum i benaurança, o monjos com sant Serafí de Sarov, que va consolar tanta gent sense esperança que l'anaven a trobar.

El Papa es fixa en la santedat ordinària i desconeguda, i la col·loca en l'horitzó del món i el moment actuals. L'anomena la «santedat de la porta del costat» (6-9), la que practica el «sant poble fidel de Déu», la gent senzilla i humil, anònima, que porta dins d'ella el tresor de l'amor del Senyor. Com la viuda que va tirar dues petites monedes de coure al tresor del temple (vegeu Marc 12,41-44). O com una altra viuda que, abans d'anar al cel a retrobar-se amb el seu fill difunt, va voler convidar un jove capellà a casa seva tot oferint-li el millor que tenia. La santedat és porosa, s'escampa com taca d'oli i t'entra per les fibres més íntimes. No hi ha res més fàcil que reconèixer l'autèntica santedat, la dels pobres que pregunten i truquen directament al cor de Déu. Realment, com afirma el Papa, la santedat és «el rostre més bonic de l'Església» de Déu i de Crist (9).

Hi ha, però, dos camins que allunyen de la santedat: l'individualisme pelagià del qui prefereix l'esforç voluntarista a l'amor i acaba endurit i amargat, i la lògica neognòstica que redueix l'Evangeli a una experiència intimista i la prefereix a la carn de Crist, que són els pobres i els germans. En unes pàgines inspirades (núms. 35-44), el Papa mostra com aquests dos falsos camins coincideixen en l'exaltació

del propi jo. De fet, l'obstacle principal a la santedat és la mundanitat espiritual, dins la qual Déu és manipulat en benefici de la pròpia autosatisfacció. Si ens salvem a nosaltres mateixos, gràcies a l'esforç de molts actes o gràcies a la confiança absoluta en la nostra experiència, aleshores no som salvats, és a dir, Déu no ens salva. I és sant, sobretot, el qui és salvat pel Déu tres vegades sant.

La santedat és una manera de viure i, per tant, de fer viure. El Papa pren, a propòsit d'això, un segon text evangèlic: Mateu 25,31-46, el judici final. Aquí la santedat és més anònima que mai. I, d'altra banda, més distant dels camins trillats. Tothom s'imaginaria que el Regne del Pare fos obert als més religiosos des del punt de vista de l'observança. Però aquí es lloa els qui han practicat la santedat sense saber-ho i han actuat de manera santa practicant la misericòrdia amb els més petits, els germans de Jesús, el Sant de Déu. Ressona una vegada més el tema dels qui han trobat la santedat en l'amor concret, viscut sense condicionaments.

I tornem a la pregunta: ¿es pot ser sant en ple segle XXI? La resposta és positiva. El Papa proposa fins a vuit camins que fan entrar en una vida santa (vegeu-los en els capítols quart i cinquè de l'Exhortació apostòlica). El primer és el de la paciència i la mansuetud. El segon és el de la joia del cor. El tercer, el de l'audàcia. El quart, el de la comunitat reunida. El cinquè, el de la pregària indefallent. En queden tres que tenen un to ben ignasià: el combat, la vigilància i el discerniment espirituals. Aquest últim camí -que coincideix, per cert, amb el cinquè objectiu del Pla Pastoral diocesà de Barcelona- mereix una atenció especial per part del Sant Pare. El discerniment és una capacitat espiritual que permet saber si una cosa ve de l'Esperit Sant o bé d'un altre esperit. Serà precisament l'Esperit Sant el qui farà veure les coses amb claredat valent-se dels impulsos interiors, que sorgeixen amb la pregària, la reflexió o meditació, amb la lectura sobretot de la Paraula, i amb el bon consell. És aleshores que podem exclamar amb Jesús: «Fa més feliç donar que rebre» (Ac 20.35). És sant el qui dona. La santedat és el cor de la felicitat, particularment del qui és, per la imposició de mans, ministre de l'altar i de l'ambó. «Sigueu sants, perquè jo soc sant» (1 Pere 1,16, citant Levític 11,45).

Armand Puig i Tàrrach